

NIEUWSBRIEF

September 2018 nr. 8

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

opgericht in 1957
gevestigd te Woerden
De SHHV heeft per 1 januari 2018 de Culturele ANBI-status verworven

Werkgebied: De (voormalige) gemeenten: Bodegraven, Driebruggen, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden, Zegveld
Adres: Bekenlaan 20, 3448 XC Woerden / tel. 06-50 25 78 22 / mail@shhv.info / www.shhv.info
Bank: IBAN: NL42 RBRB 0943 3513 40 t.n.v. Stichts-Hollandse Historische Vereniging te Woerden
KvK-nummer: 40.46.44.34
Sociale media: De SHHV is ook bereikbaar via Facebook en Twitter

Uit het bestuur

Van de voorzitter

Rijke historie

Het werkkerrein van onze vereniging omvat, zoals u weet, een deel van het grensgebied tussen "Holland" en "Het Sticht". Een gebied met een buitengewoon boeiende historie die echt vele duizenden jaren teruggaat. Bij de uitgraving van de huidige Cattenbroekerplas zijn vuurstenen voorwerpen gevonden die ergens tussen de 375.000 en 600.000 jaar oud zijn. Deze mesjes werden gebruikt door een voorloper van de moderne mens. In dezelfde omgeving doken ook voorwerpen op die toebehoorden aan moderne mensen die in de steentijd hier leefden. Kort na het begin van de jaartelling begint hier de Romeinse tijd, gevolgd door de Vroege Middeleeuwen (Zwaard van Woerden), de strijd tussen Holland en Utrecht, Hoekse en Kabeljauwse twisten en de latere Middeleeuwen. Ook uit de Gouden Eeuw, de Frans tijd, en de periode tot vandaag, zijn er tal van voorwerpen, kunstuitingen, verhalen en gebeurtenissen die samen de historie van het Stichts-Hollandse grensgebied compleet maken. Een van de doelstellingen van onze vereniging is: laat zoveel mogelijk belangstellenden kennis nemen van deze rijke historie en ... ervan genieten.

(Foto: Kalsbeek college.)

Deze maand gaan zo'n honderd havo-leerlingen (vierde klas) voor het vak geschiedenis aan de slag met een van de in totaal zestien speciale Praktische Opdrachten die binnen ons bestuur zijn ontwikkeld, in samenwerking met het Woerdense Kalsbeek College. Deze activiteit komt in de plaats van een deel van het centraal schriftelijk examen voor het vak geschiedenis. De opdrachten gaan over diverse onderwerpen uit diverse perioden (tot en met de Middeleeuwen), en beslaan

ook verschillende plaatsen in ons werkgebied. Het bestuur hoopt dat deze prachtige samenwerking zich ook mag voortzetten na dit najaar, en wellicht kan worden uitgebreid naar andere tijdvakken. En natuurlijk ook naar andere scholen voor voortgezet onderwijs. In het jubileumnummer van *Heemtjdinghen* (2017-4) kunt u meer lezen over de achtergronden van dit project, dat ook buiten onze regio de aandacht trekt.

De opdrachten kunt u binnenkort ook vinden op onze website. Kijk ze eens door. En heeft u reacties, aanvullingen of verbeteringen? Laat het ons weten via mail@shhv.info.

NIEUWSBRIEF

September 2018 nr. 8

(Bron: Gemeente Woerden; de dichtregel is van Nienke Gorter, derde stadsdichter van Woerden. (meer dichtregels vindt u op www.cultuurlokaal.nl)).

In het kader van onze rijke historie is er nog een ontwikkeling die het vermelden waard is. De zogeheten Vestingraad (een samenwerkingsverband van bewoners, ondernemers en organisaties in de binnenstad van Woerden) heeft een visie neergelegd op de ontwikkeling van de binnenstad van Woerden. Hierin is weliswaar plaats ingeruimd voor het meer benadrukken van ons boeiende historische verleden, maar erg concreet was dit naar de mening van het bestuur niet. Wij hebben gereageerd naar de Vestingraad, de Gemeenteraad en het College, met als resultaat dat ons is gevraagd onze expertise in te brengen via verdere deelname aan de Vestingraad. Daar gaan wij – met en namens u – natuurlijk graag op in! Onze reactie kunt u ook op de website terugvinden. Van ontwikkelingen houden wij u op de hoogte!

Met vriendelijke groeten, Niek de Kort – SHHV voorzitter.

Komende activiteiten

Maandag 17 september, 20.00 uur – toegang gratis

Linschoten in beeld, met kansen voor de Oude Hollandse Waterlinie in het landschap - een lezing door Catharine Visser

Locatie: De Rank, Verlengde Hoogstraat 26, 3417 EK Montfoort.

Kasteel Montfoort in Montfoort voordat de Fransen het bouwwerk verwoestten. Van het oorspronkelijke gebouw resteert nu alleen de voorpoort - Tekening van Roelant Roghman, 1646-1647. (Bron: Nederlandse Kastelenstichting).

De Oude Hollandse Waterlinie is bijzonder door de schaal, zijn ruimtelijke samenhang en het verhaal dat er achter zit. Bovendien is het de voorloper van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Catherine Visser neemt ons mee in een verhaal dat drie lijnen kent. De eerste is deze. In 1672 beleven onze streken het Rampjaar en ontrolt zich een oorlog in het Stichts-Hollandse gebied. Van Montfoort is bekend dat de Fransen bij hun vertrek het Kasteel Montfoort opbliezen. Bovendien richtten ze veel leed aan onder de Montfoortse bevolking, zowel tijdens als na de inkwartiering van grote aantallen Franse soldaten. Het Rampjaar was de directe aanleiding voor het bouwen van de (Oude) Hollandse Waterlinie, om dergelijke aanvallen op de 'Vesting Holland' in de toekomst te voorkomen.

De tweede lijn beslaat de periode van 1673 – 1798. In verschillende fasen werden veranderingen en verbeteringen aan de linies aangebracht. Waarom verschoof de linie eigenlijk naar de Nieuwe Hollandse Waterlinie, en welke (militaire) veranderingen bracht dat met zich mee in de omgeving van Montfoort, Linschoten en verder? In de derde lijn schetst Catherine de achtergrond waartegen deze hele ontwikkeling plaatsvond: het strategische landschap van de Gouden Eeuw, doorsneden met trekvaarten, bijeengehouden door waterbouwkundige elementen en met een lappendeken van polders waarin boerderijen, molens, dorpen en steden waren gesitueerd.

NIEUWSBRIEF

September 2018 nr. 8

Ir. M.N. (Catherine) Visser is van huis uit architect. Met haar bureau DaF-architecten richt ze zich op het raakvlak van archeologie, erfgoed en ruimte. Hierin nemen beleving en participatie een centrale plaats in. In ontwikkelingsprocessen waarin beeldkwaliteit en cultuurhistorie centraal staan zorgt ze voor het scherp krijgen en verbeelden van randvoorwaarden en kansen.

(Bron: DaF).

Dit doet ze zowel in fysieke projecten waar erfgoed en landschap onderdeel van de opgave zijn (Groene Connectie, Polderpad van Rotte tot Schie, Uitzichtoren Zaanse Schans) als in visies, adviezen en kansenkaarten in processen waar erfgoed een belangrijke rol speelt. Zij is sinds 2003 betrokken bij de erfgoedontwikkeling van de Romeinse Limes. Zij adviseert de Nederlandse Limes Samenwerking op het gebied van ruimtelijk ontwerp en visualisatie. Catherine (Parijs, 1966) studeerde architectuur aan de Technische Universiteit Delft. Daarvoor studeerde ze twee jaar Nederlands recht aan de Rijksuniversiteit Leiden. Sinds 1998 geeft zij samen met haar partner Daan Bakker leiding aan het bureau DaF-architecten.

Catherine is de opsteller van de gebiedsvisie en kansenkaart Oude Hollandse Waterlinie voor de provincies Zuid-Holland en Utrecht (februari 2018). In dit kader was zij lid van de beoordelingscommissie projecten voor de Erfgoedtafel Oude Hollandse Waterlinie van Zuid-Holland. Samen met Marinke Steenhuis (SteenhuisMeurs) en Douwe Koen heeft ze in 2008 in opdracht van het Projectbureau Nieuwe Hollandse Waterlinie de pilot 'Verboden Kringen' gemaakt, een inventarisatie en strategie voor de verboden kringen en houten huizen in de linie.

Vooruitblik SHHV lezingen – aanvang 20.00 uur, toegang gratis - tenzij anders vermeld

Maandag 15 oktober Luc Panhuysen – *Het Rampjaar* – Kapel Weddesteyn, Woerden.

Zaterdag 20 oktober Excursie naar de Wierickerschans – nadere informatie op de volgende pagina.

Dinsdag 27 november Paul Bröker – *Ikonen* – Lutherse Kerk, Woerden – Ds. Haitsmalezing.

Maandag 10 december Sophie Visser – *De Reeuwijkse Plassen* – De Dam, Woerden.

Geslaagde zomerexcursie

Op 25 augustus jl. vond de jaarlijkse zomerexcursie van onze vereniging plaats. Ongeveer vijftig leden en introducees reisden naar Bergen op Zoom en genoten niet alleen van de rondleiding door Het Markiezenhof, maar ook van de uitgebreide stadsexcursie met een bezoek aan verschillende mooie monumenten. Uiteraard was er voldoende tijd ingeruimd voor het versterken van het onderlinge contact, en de mogelijkheid om de middagpauze naar eigen inzicht te besteden. Met dank aan de activiteitencommissie voor de fijne organisatie van deze geslaagde dag!

Zaterdag 20 oktober, 14.00 uur: Excursie naar Fort Wierickerschans
Zuidzijde 132, 2411 RX Bodegraven Inschrijven verplicht – Kosten € 15,- p.p.

Aansluitend op de lezing van Luc Panhuysen over het Rampjaar (1672) organiseert de SHHV een excursie naar het Fort Wierickerschans. Het fort is in 1673 gebouwd in opdracht van Willem III (stadhouder) en maakt deel uit van de Oude Hollandse Waterlinie. De geschiedenis over het ontstaan,

NIEUWSBRIEF

September 2018 nr. 8

het gebruik en de latere functies komt uitgebreid aan bod in een rondleiding van circa 1,5 uur. Daarna hebben deelnemers gelegenheid om het Fort verder zelf te verkennen. De kosten van het gehele arrangement bedragen € 15,- per persoon en dit bedrag kan ter plaatse worden voldaan (geen pinbetalingen!). De ontvangst is om 14.00 uur, met koffie/thee en appelplaatgebak. In verband met het plannen van de logistiek en de verzorgde rondleiding is aanmelding wel verplicht. Dit kan bij Marianna Kersten, per e-mail kersten33@kpnplanet.nl of per telefoon op 0348 415 528. Let op: het vervoer naar en van het Fort is op eigen gelegenheid (bijvoorbeeld per fiets). Mocht dit problematisch zijn dan kunt u dit bij de aanmelding opgeven. We proberen dan een oplossing te vinden.

Foto: Fort
Wierickerschans.

Wetenswaardigheden

Oktober: Maand van de Geschiedenis

De Maand van de Geschiedenis is het grootste geschiedenisevenement van Nederland. Samen met honderden culturele, toeristische, literaire en mediaorganisaties brengen we geschiedenis onder de aandacht bij miljoenen Nederlanders. Het thema van de Maand van de Geschiedenis 2018 is **Opstand**.

Na het zoet van vorig jaar met het thema Geluk keert de Maand van de Geschiedenis dit jaar terug naar tijden van oproer en verzet. Van geschreeuw, kruitdampen, hoefgetrappel en fakkels tot stil protest. Van massabewegingen, opruiende pamfletten en de barricaden – en voorzichtig opereren in de illegaliteit. Tijden van onvrede en verdeling, maar ook van optimisme en eendracht. Van durf en de kracht om door te breken, én van onderdrukking, verraad en moord.

Van Spartacus tot de Beeldenstorm, oktober 2018 staat in het teken van Opstand. Ook in Woerden en omgeving is er een aantrekkelijk programma georganiseerd in samenwerking tussen SHHV en het Stadmuseum Woerden! Meer info: <https://www.maandvandegeschiedenis.nl/page/782/programma>.

Open Monumentendag: 8 en 9 september

Op 8 en 9 september a.s. is het weer Open Monumenten Dag met als thema Europa. Tal van organisaties, waaronder onze vereniging, zetten zich in voor een bijzonder en veelzijdig programma. Kijk op <https://www.beleefwoerden.com/nl/evenementen/878944949/open-monumentendag>. Om het programma in andere plaatsen te bekijken gaat u naar <https://www.openmonumentendag.nl/>. De vrijdag voorafgaand aan dit weekend organiseert de KUVU in Woerden weer de klassendag.

De groepen 7 en 8 van de basisscholen gaan dan onder leiding van een gids langs een aantal monumenten, waaronder het Stoomgemaal Teylingens en museum Gerrit Boes. Vrijdagavond geeft Rob Alkemade in Het Klooster een lezing over de invloed van Europa op Woerden - van de Romeinse tijd tot nu. Op zaterdag is o.a. het gemaal van 10 tot 16 uur open met een demonstratie van de werkende stoommachine. De SHHV is met een boekentafel en speciale aanbiedingen aanwezig achter in de Bonaventura kerk.

Deze Nieuwsbrief is namens het bestuur samengesteld, onder dank aan de vele informanten en tipgevers. **Suggesties voor de volgende Nieuwsbrief? Mail de informatie naar mail@shhv.info**